

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та менеджменту освіти

Дипломна робота
магістра

з теми: **«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

Виконала: студентка 2 курсу
UNZ1-M23z групи
спеціальності 073 Менеджмент
Граб Інна Іванівна

Керівник: **Федорчук В.В.**,
доцент кафедри педагогіки та
менеджменту освіти,
кандидат педагогічних наук, доцент

Рецензент: **Дуткевич Т.В.**,
професор кафедри психології освіти,
кандидат психологічних наук,

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	7
1.1. Сутність та і зміст проєктної діяльності.....	7
1.2. Види проєктів.....	13
1.3. Організаційні аспекти реалізації проєктів в закладі дошкільної освіти.....	28
1.4. Критерії оцінювання проєктної діяльності.....	39
Висновки до розділу 1.....	50
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	51
2.1. Управління проєктами в закладі дошкільної освіти.....	51
2.2. Аналіз практики впровадження проєктної діяльності в закладі дошкільної освіти.....	62
2.3. Методичні поради щодо ефективного управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти.....	77
Висновки до розділу 2.....	86
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	98

ВСТУП

Актуальність дослідження. Початок ХХІ століття став часом освітніх реформ, спрямованих на забезпечення системи освіти вимогам соціуму. Державна політика спрямовується на активізацію участі батьків, піклувальних рад, меценатів, посилення ролі органів місцевого самоврядування, громадських організацій, фондів, засобів масової інформації в управлінні навчальними закладами, прогнозуванні їх розвитку, оцінці діяльності закладу.

В результаті комплексних економічних перетворень, що відбуваються в Україні, створюються нові, впроваджуються існуючі моделі та механізми побудови сучасних економічних відносин як в державі, так і в освіті.

Сучасний керівник закладу дошкільної освіти повинен мати не тільки ґрунтовну підготовку з теорії управління соціально-педагогічними системами, педагогіки, економіки, філософії освіти та інших наук, сумісних із педагогікою, а й розглядати об'єкт управління — заклад дошкільної освіти — як відкриту, соціально-педагогічну систему, яка взаємодіє із соціумом; надає значну увагу освітнім, соціальним, оздоровчим послугам, залученню до співпраці батьків; поліпшенню виховання дошкільників; зміцненню родин та взаємин між мешканцями громади; задовольняє освітні запити різних верств населення, забезпечує розвиток закладу в конкурентному середовищі. Відповідно керівник розуміє, що для подальшої діяльності закладу та надання якісних освітніх послуг, насамперед, необхідно досконало володіти управлінською діяльністю.

Для цього сучасні заклади дошкільної освіти забезпечують впровадження освітніх інновацій. Одним із пріоритетних напрямків діяльності закладів є активна проектна діяльність. В умовах глобалізації серед інноваційних технологій в проектній діяльності необхідно використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які дозволяють формувати ефективно і динамічне інформаційно-освітнє середовище, яке забезпечує активну взаємодію між усіма стейкхолдерами.

Найбільш уживане у сучасному науковому середовищі тлумачення поняття «проект» пов'язане з його використанням у контексті проектних

технологій у освітньому процесі. Але більш широке тлумачення цього поняття розглядає проєкт як інструмент для здійснення інноваційних змін. Проєкт має чітко окреслені початок і кінець, конкретну мету та завдання, приводить до отримання реальних результатів, за нього несе відповідальність окрема особа або структура, проєкт вимагає фінансових затрат, затрат часу, передбачає використання різноманітних ресурсів.

Проєктна діяльність закладів дошкільної освіти в Україні поки що носить епізодичний характер. Натомість аналіз зарубіжного досвіду свідчить про те, що проєктна діяльність є рівнозначним напрямом їх діяльності поряд із освітньою та управлінською.

Актуальність проблеми дослідження зумовлюється пріоритетними напрямками розвитку освіти, визначеними у Законі України «Про освіту» (2017) [61], в Національній доктрині розвитку освіти України в Україні в XXI столітті (2001) [43], Положенні про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (2023) [56], які спрямовані на підвищення ефективності системи освіти в цілому, оновлення змісту, вдосконалення методів та технологій навчання дітей різного віку.

На сьогодні управління проєктами частково досліджено у сфері в освіті. Так, дослідженнями проєктної діяльності у сфері освіти займалися: Л. Пуховська, О. Самойленко. Актуальні проблеми дошкільної освіти вивчають: А. Богуш, О. Зима, С. Сажник. Управлінські аспекти організації проєктів у закладі освіти висвітлено в працях: Н. Бушуєвої, П. Мартіна, С. Дзюби, А. Товба. Однак актуальність цього напрямку управління не применшується. Тому питання щодо ефективного управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти є актуальним, тісно пов'язане з професіоналізмом. А тому дане дослідження дасть можливість визначити основні етапи управління, розуміння суті організації, структури підходу до вибору оптимальних методів управлінської діяльності, стилю управлінської взаємодії, сучасних методів добору керівників та виконавців, оцінки їх ділових якостей, уміння формувати

управлінські команди під час організації проєктної діяльності в закладі дошкільної освіти .

Відповідно до зазначеного, зважаючи на актуальність і значущість даної проблеми, темою нашого дослідження ми обрали: «Управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти».

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати загальні засади управління проєктною діяльністю та розробити методичні поради щодо ефективного управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти.

Мета зумовила вирішення таких **завдань**:

- визначити сутність проєктної діяльності та класифікації проєктів, зокрема й в діяльності закладу дошкільної освіти;
- дослідити організаційні аспекти реалізації проєктів в закладі дошкільної освіти;
- визначити критерії оцінювання проєктної діяльності;
- на основі результатів дослідження практики впровадження проєктної діяльності розробити методичні поради щодо ефективного управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти.

Методи дослідження: теоретичний аналіз наукових джерел з досліджуваної проблеми; аналіз та синтез, які використовувалися при визначенні сутності дефініцій, класифікацій проєктів тощо, узагальнення та структурний аналіз – при оцінці механізму управління проєктами з урахуванням специфіки діяльності ЗДО, порівняння, узагальнення і систематизація емпіричних та теоретичних даних.

Теоретична значущість дослідження полягає в тому, що комплексно проаналізовано проблему управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти.

Практичне значення полягає в тому, що запропоновано методичні поради щодо управління проєктною діяльністю в закладі дошкільної освіти.

База дослідження. Експериментальна робота в рамках магістерського дослідження проводилася на базі закладу дошкільної освіти №9 «Барвистий віночок» Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області.

Апробація результатів дослідження здійснювалася на:

Науковій конференції студентів і магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Іван Огієнка (4-5 квітня 2023 року) з доповіддю «Критерії оцінювання проєктів в закладі дошкільної освіти»;

Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби».(28 березня 2023 року), м. Кам'янець-Подільський, з доповіддю на тему: «Проектна діяльність у функціонуванні закладу дошкільної освіти».

Публікація:

Граб І. І. Проектна діяльність у функціонуванні закладу дошкільної освіти. *Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції. 28 березня 2023 року* [Електронний ресурс] / [редкол. І. О. Кучинська та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 303 с. С147-151.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (85 позицій), додатків. Повний обсяг роботи – 103 сторінки, основна частина – 89 сторінок.

ВИСНОВКИ

Науково-теоретичні узагальнення та напрацьований матеріал, що представлені в дипломній роботі, надають об'єктивні підстави щодо формування наступних висновків:

1. У дослідженні розкрито сутність і зміст базових понять. Так, поняття «*проект*» розглядається як: 1) окреме підприємство з конкретними цілями, які часто включають вимоги до часу, вартості та якості результатів, що досягаються; 2) певне завдання з визначеними вихідними даними й встановленими результатами (цілями), що обумовлюють спосіб його вирішення. Даючи визначення управління проектами цей процес називаємо процесом управління командою, ресурсами проекту за допомогою спеціальних методів та прийомів з метою успішного здійснення поставленої цілі.
2. Аналіз опрацьованих наукових джерел підтвердив актуальність проблеми системи управління проектами в закладі. На основі аналізу відповідної літератури розглянуто теоретичні основи проблеми, з'ясовано сутність проектної діяльності. Узагальнення наукових ідей дозволило зробити висновок про необхідність вдосконалення управління, організації, цілеспрямованого планування проектної діяльності в діяльності ЗДО.
3. Теоретико-методологічний аналіз проблеми нашого дослідження уможливив розуміння сутності поняття «управління проектами» - сукупність знань, методів, прийомів, які зводяться до виявлення проблеми, створення плану та вирішення проблеми, що в кінцевому результаті призводить до завершення самого проекту. Ознайомив із основними етапами організації та специфіки управління проектами в закладі дошкільної освіти. Проаналізовано теоретико-методичні та прикладні основи здійснення проектної діяльності для виокремлення напрямків удосконалення механізму її управління.
4. З'ясовано, що завдяки вибору ефективних методів управління проектами, керівник зможе вдало організувати та реалізувати свій проект. Для забезпечення ефективної системи управління проектами в закладі освіти, варто поєднувати декілька методів одночасно.

5. На першому етапі дослідження проаналізовано різні види критеріїв оцінювання проєктів, які були запропоновані іншими дослідниками та розроблено власні критерії, а саме:

- ідея (розкриття ідеї та актуальність обраної теми);
- зміст проєкту (чітко сформовані мета та завдання, повнота розкриття опису проєкту);
- доказовість (практично-дослідницькі результати, підтвердження наочними матеріалами);
- естетика оформлення проєкту (написання роботи державною мовою, коректність використаних методів дослідження);
- презентація та захист (уміння зацікавити опонентів, вільне володіння матеріалами проєкту, артистизм).

6. На другому етапі дослідницької роботи відбувся аналіз практики впровадження проєктною діяльністю. Результати емпіричного дослідження засвідчили, що розроблення проєктів та їх реалізація мають здійснюватися на основі широкого використання інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів. Тільки за умови креативної, націленої на результат та достатньо вмотивованої команди педагогічних працівників можна реалізувати проєкт із залучення додаткових джерел фінансування.

7. На основі аналізу практики впровадження проєктної діяльності на базі ЗДО №9 «Барвистий віночок» були розроблені власні методичні поради щодо правильного написання та захисту проєктів. Адже, правильно складений проєктний матеріал є важливим елементом, тому що цей процес веде до часткових або кардинальних змін, які є результатом оновлення діяльності закладу.

У ході дослідження ми досягли поставленої мети і вирішили поставлені на початку наукової роботи завдання. Представлена система організаційно-методичного забезпечення управління проєктною діяльністю може рекомендуватись для роботи директорів, керівників та педагогів ЗДО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Активне управління: сутність, характеристика, моніторингові системи (кол. монографія) за заг. ред. Г.В. Єльнікової. Чернівці, 2009. 572 с.
2. Аліксійчук О. С. Федорчук В.В. Проектна діяльність студентів у процесі опанування навчальної дисципліни «Шкільний курс світової художньої культури та методика його викладання». Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : КПНУ ім. І. Огієнка. 2008. С. 31.
3. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) [Текст] / Науковий керівник А. М. Богущ. Київ : Спеціальний випуск журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу», 2012. 64 с.
4. Батенко Л. П. Управління проєк-тами: навч. посіб. / Л. П. Батенко, О. А. Загородніх, В. В. Ліщинська. Київ : КНЕУ, 2003. 231 с.
5. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2021. 152 с.
6. Бредіхін В.М., Тарасенко С.І. *Управління проєктами: проблеми та перспективи. Молодий вчений.* 2017. № 2. С. 9–12.
7. Бушуєва Н.С.. Управління проєктами та програмами організаційного розвитку: навчальний посібник / авт.кол. : Н.С. Бушуєва, Ю.Ф.Ярошенко, Р.Ф. Ярошенко. Київ : Самміт-Книга, 2010. 198 с.
8. Василевська Л. С. Проектна діяльність методиста як засіб удосконалення професійної майстерності педагогів [Електронний ресурс] Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер. : Психолого-педагогічні науки. 2012. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzspp_2012_6_32.pdf.
9. Васильєв О. В. Краудфандинг – сучасний інструмент фінансування розвитку інтелектуального капіталу. *Інвестиції: практика та досвід.* 2016. № 18. С. 36–40.
10. Ващенко Г. Загальні методи навчання. Підручник для педагогів. Київ : українська видавнича спілка, 1997. С. 331–353.

11. Ващенко Л. Управління освітніми проектами. Освіта. Уа. URL: <https://osvita.ua/school/method/technol/1411/>
12. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
13. Вераска М. Організація проектної діяльності у дитячому садку: творчі проекти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. №2. С. 31–36.
14. Грищенко С. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства: практичний посібник для органів місцевої влади та бізнесу. Київ: Москаленко О. М., 2011. 140 с.
15. Гонтарева І. В. Управління проектами. Підручник. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 444 с.
16. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 76 с.
17. Десятов Т.М., Коберник О.М., Тевлін Б.Л., Чепурна Н.М. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом : навчальний посібник. Харків : «Основа», 2003. 240 с.
18. Длугунович Н. А., Форкун Ю. В. Система комунікаційної діяльності в ІТ-компаніях. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Інформаційні системи та мережі. 2017. № 872. С. 131-138.
19. Енциклопедія освіти / за ред.: В.Г. Кремінь. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
20. Економічний словник-довідник / за ред. С.В. Мочерного. Київ : Феміна, 1995. 368 с.
21. Желінська В. Проектна технологія: суть та досвід використання. *Директор школи*. 2008. №45. С. 17-20.
22. Загальна характеристика управління проектами з курсу Управління спеціальними проектами URL: https://ua.kursoviks.com.ua/metodychni_vkazivky/article_post/866-tema-1-zagalna-kharakteristika-upravlinnya-proyektami-z-kursu-upravlinnya-spetsialnimi-proyektami-nudpsu

23. Івасів О. В. Управління проєктами у закладі освіти URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17176/1/4_Ivasiv.pdf
24. Ісаєва Г. Метод проєктів – ефективна технологія навчання // Підручник для Директора. Київ: Плеяди. №9-10. 2005. С.4- 10
25. Касьянова О.М. Контрольно-аналітична діяльність керівника навчального закладу. Харків : Основа, 2014. 192 с.
26. Кириленко В.В. Економіка. Навчальний підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2006. 334 с. URL: <https://buklib.net/books/22265/>
27. Кліш П. А., Хом'як А. П. Комунікативні вміння й навички як важлива складова професіоналізму педагога. *Педагогічний пошук*. 2017. № 3. С. 15–17.
28. Козак Л. В. Проєктна діяльність у закладах дошкільної освіти. Навчально-методичний посібник. Київ : ТОВ «НВП «Інтрсервіс»», 2022. 176 с.
29. Кравченко Г. Ю., Кукуєнко Н.Ф. Метод проєктів у розвитку якості дошкільної освіти. Харків : Ранок, 2013. 176 с.
30. Крутій К. Моніторинг як засіб управління якістю освіти в дошкільному навчальному закладі. Запоріжжя : «ЛПІС» ЛТД, 2016. 172 с.
31. Крупельницька Н. М. Управління проєктною діяльністю на підприємстві. Миколаїв : ЧНУ імені Петра Могили, 2021. 99 с.
32. Купенко О.В. Педагогічні проєкти: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2015. 133 с.
33. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проєктами: сутність та особливості застосування в освіті. *Рідна школа*. 2017. №11-12. С. 39-42.
34. Литвинюк Г. І., Когут О. І., Кульматицька О. Р. Проєктна діяльність в освітньому середовищі. Тернополь : Навчальна книга-Богдан, 2014. 128 с.
35. Локк Д. Основи управління проєктами / Пер. з англ. М: «НІРРО», 2014. 253 с.
36. Лук'янова Л. Технологія організації проєктної діяльності. *Імідж сучасного педагога*. 2009. № 10. С. 16-21.

37. Майстер-класи для вихователів ДНЗ. Вип. 2 /упор. В.М. Кравцова. 2-ге вид. Харків : Основа, 2010. 299 с.
38. Майстер-класи для вихователів ДНЗ / упор. В.М. Кравцова. - 3-тє вид. Харків : Основа, 2011. 284 с.
39. Маслов В.І. Наукові засади визначення змісту підвищення кваліфікації та підготовки керівників загальноосвітніх навчальних закладів. *Післядипломна освіта в Україні*. 2002. № 2. С. 63-66.
40. Метод проектів у діяльності дошкільного закладу / укладач Л. А.Швайка. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 203 с.
41. Методика оцінювання проектів. Український культурний фонд. С. 15.
URL:
<https://ucf.in.ua/storage/docs/10122018/Методика%20оцінювання%20проектів%20-%202019.pdf>
42. Михайловська О. В. Операційний менеджмент. Управління проектами : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Київ : Кондор, 2008. 550 с.
43. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті. Київ : Шкільний світ, 2001, 24 с.
44. Ноздріна Л. В., Яшук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: Підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 432 с.
45. Онопрієнко О. В. Проектна діяльність у початковій школі: методичний посібник. Київ : ТОВ «СІТІПРІНТ», 2013. 83 с.
46. Осадчий І. Г. Спрямований розвиток освітніх систем: теорія, технологія, практика: Монографія / І. Г. Осадчий. Київ : Інформавтодор, 2013. 436 с.
47. Освітній менеджмент: навчальний посібник / за ред. Л.Даниленко, Л.Карамушки. Київ : Шкільний світ, 2003. 400 с.
48. Освітні технології: Навчал.метод. посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; / За заг. Ред. О.М. Пехоти. Київ : А.С.К., 2001. 256 с.

49. Організація проєктної діяльності: навчальний посібник. Л.В. Шинкарук, В.П. Биховченко, Т.О. Власенко, Ю.Г. Власенко. Київ: НУБіП України, 2021. 341с
50. Підласий І.П. Діагностика та експертиза педагогічних проєктів: навч. пос. Київ, 2008. 343 с.
51. Підласий І.П. Права без обов'язків. *Управління школою*. 2018. №7-9. С. 12-19.
52. Піроженко Т. Особистість дошкільника: перспективи розвитку. Тернопіль, 2010. 136 с.
53. Практика реалізації педагогічних проєктів: навчально-методичний посібник до курсу / авт.-упоряд. І.В.Єгорова. Івано-Франківськ, 2021. 112 с.
54. Придатко О. В. Освітні проєкти та програми як об'єкт проєктного менеджменту. *Управління розвитком складних систем*, 2015. Вип. 24. С. 42-48.
55. Припотень О. В. особливості управління проєктною діяльністю у закладі загальної середньої освіти.). *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки* . Том 2. 2020. № 3. С. 143-149.
56. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності : Наказ МОН України від 12.05.2023 р. № 552. *Ліга-Закон*. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE40211>
57. Проектна діяльність інтерактивними методами навчання: навчально-методичний посібник/Укладачі: В.А. Яковлева, Н.В. Полісько.Кривий ріг: ФОП П.А Іванов, 2018. 167 с.
58. Проектна діяльність у школі /упор. М. Голубенко. Київ : Шкільний світ, 2017. 128 с.
59. Проектна діяльність у системі професійної (професійно-технічної) освіти: практичний посібник / В. О. Радкевич, О.В. Бородієнко, Л. П. Пуховська, О. А. Самойленко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк. Житомир : «Полісся», 2020. 236 с.

60. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / Буракова Ю. Д. Харків: Вид. гр. «Основа», 2009. 204 с.
61. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
62. Рач В. А., Россошанська О. В., Медведєва О. М. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку: навч. посібник / за ред. В. А. Рача. Київ : К.І.С., 2010. 276 с.
63. Романюк Т.В., Бочелюк О.І. Організація освітнього процесу в різновіковій групі дошкільного навчального закладу. Харків : Ранок, 2015. 192 с.
64. Рудик О.А., Березюк В.С. Інноваційні технології в ДНЗ. Харків : Основа, 2017. 224 с.
65. Сердюк О. Д. Теорія та практика менеджменту: Навч.посібник. Київ : «Професіонал», 2004. 432 с.
66. Скрипник В. Проектування готовності вчителя до інноваційної діяльності. *Управління школою*. 2018. №19-21. С. 65-94.
67. Старченко Г. В. Управління проектами: теорія та практика: навч. посіб. Чернігів : видавець Брагинець О. В., 2018. 306 с.
68. Сучасні методи управління проектами. URL: <https://sgv.in.ua/off-lifaq/25-suchasni-metodi-upravlinnya-proektami>
69. Сучасні педагогічні технології. Навчально-методичний посібник / Автор-укладач Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : АБЕТКА, 2006. С. 57.
70. Тарасюк Г. М. Управління проектами: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2006. 320 с.
71. Тімофєєва В.О., Чумаченко І.В. Моделювання процесів в економіці та управлінні проектами з використанням нових інформаційних технологій : монографія. Харків : ХНУРЕ, 2015. 244 с.
72. Технології проектування в практиці роботи загальноосвітнього навчального закладу: теоретико-практичний аспект: Посібник. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014. 336 с.

73. Токаренко Н. Проектна діяльність із дітьми старшого дошкільного віку [Текст]. *Вихователь-методист дошкільного закладу : спеціаліз. журн.* 2013. № 10. С. 11- 18.
74. Управління проектами. Теорія і практика професійного управління бізнес-проектами та програмами розвитку. Ч. 2: Організація й управ-ління процесами підготовки, роз-роблення та планування проектів і програм: підручник / В. О. Онищенко, О. В. Редкін, О. В. Комеліна, Д.М. Толкачов. Полтава : ПолтНТУ, 2017. 284 с.
75. Управління проектами: навчальний посібник / уклад. Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П Малик. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
76. Управління проектами: навч. посібник / Ю. І. Буріменко, Л. В. Галан, І. Ю. Лебедєва, А. Ю. Щуровська; за ред. Ю. І. Буріменко. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2017. 208 с.
77. Управління проектами: навч. посібник / за ред. О. В Ульянченка та П. Ф. Цигікала. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, 2010. 522 с.
78. Управління проектами: навч. видання / уклад.: Л. Є. Довгань, Г. А. Мохонько, І. П Малик. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 420 с.
79. Фесенко Т. Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник / Харківська нац. акад. міського господарства. Харків : ХНАМГ, 2012. 181 с.
80. Федорчук В.В. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / автор-упорядник В.В. Федорчук. Кам'янець-Подільський. 2019. 161 с.
81. Черних О. Соціально-педагогічний проект: урок інтернет-безпеки. *Соціальний педагог.* 2016. №4. С. 24-26.
82. Чухліб В. Є. Сучасні методи управління проектами. *Управління бізнес-структурами.* 2018. №3. С. 234-242. URL: <http://spu.fmm.kpi.ua/article/view/142618>
83. Швидкой Ігор. Оцінювання проекту: власний досвід та висновки. URL: <https://careers.epam.ua/blog/project-evaluation-own-experience-and-conclusions>

84. Шевцова С. М. Теоретико-методологічна засади дослідження методу проєктів як складової формування майбутніх педагогічних кадрів. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: зб. наук. праць / гол. ред. В. Г. Воронкова. Вип. 38. Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, 2008. С. 202–212.
85. Юрчик О. В. Впровадження проєктної технології в навчальний процес. Хмельницький : НВО №5, ім. С. Єфремова, 2015. 88 с.